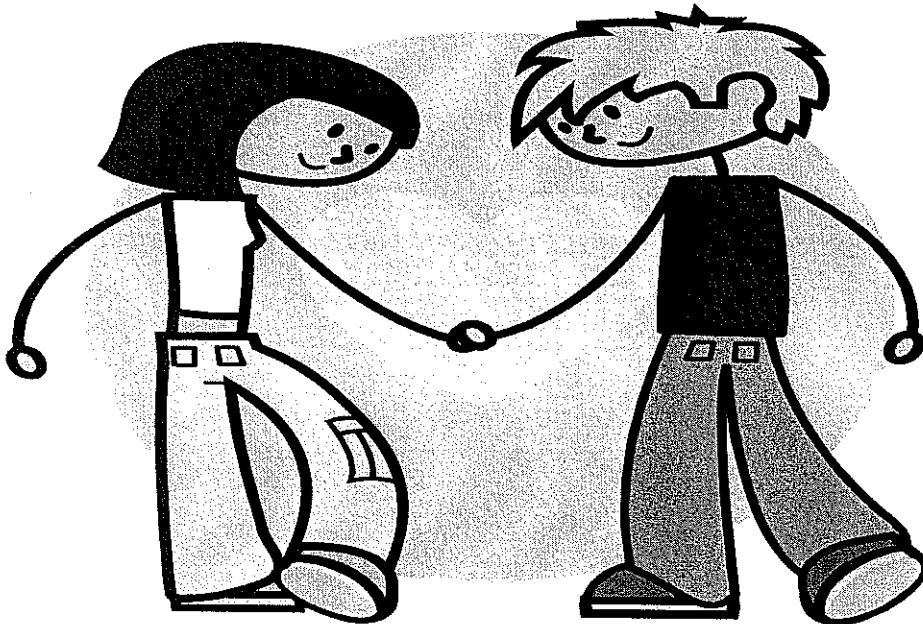

Datum
2009-03-02 08:24

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH BEHOV FÖR DET KOMMUNALA UPPFÖLJNINGANSVÄRET

Innehållsförteckning

Sidan

Gemensamt uppdrag BUN och NAV

Uppgift av kommunfullmäktige 2008-06-23

2

Dagens lagstiftning

3

Hur gör kommunerna

4-5

Dagens situation i Piteå Kommun

6-9

Förslag till ny/förtydligad struktur för berörda ungdomar

10-11

Bilagor

12-13

e.u.

Vera Nilsson, NAV

Carl-Erik Lundberg, BUN

RR POC

Uppgift av kommunfullmäktige 2008-06-23

BUN och NAV har av fullmäktige fått i uppgift att: "Utreda förutsättningar och behov för det kommunala uppföljningsansvaret"

Bakgrund

Det kommunala uppföljningsansvaret finns reglerat i Skollagens 1:a kapitel 18§¹ samt en särskild förordning (2006:39)² som ger möjlighet till databearbetning av behövt material.

Syftet med gällande reglering är att minska risken för ungdomar att hamna utanför "samhället". Historien bakom den paragraf som kom in i skollagen finns i bland annat utredningen Unga utanför (SOU 2003:92) samt i de utredningar och propositioner som legat till grund för utvecklingen av gymnasieskolan sedan början av 1970-talet.

Ansvar för den berörda gruppen fanns fram t.o.m. början av 90-talet, då gymnasieskolan kommunaliserades, hos staten och därefter hos kommunerna. Den första regleringen som gjordes sedan gymnasiet kommunaliserades 1992 innehöll inga detaljregler men syftet var att ansvaret skulle finnas kvar och vara en del av det individuella programmet. Parallellt infördes försöksverksamhet med ungdomspraktik vars syfte var att ge ungdomarna yrkespraktik och arbetslivserfarenhet som ökade deras möjligheter att få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Svårigheten med avvägningen att ge samtliga ungdomar en fullständig gymnasieutbildning samt ett alternativ till dem som av något skäl inte vill prioritera gymnasiestudierna fanns alltså tidigt.

Med tiden har dock frånvaron av lagbestämmelse om uppföljningsansvaret kommit att uppfattas och hanteras olika i kommunerna. Många kommuner har haft en god bild av sysselsättningen hos de aktuella ungdomarna, men det har inte varit ett heltäckande förhållande. Efter uppföljningar av bland annat Skolverket och Statskontoret initierades utredningen "Unga utanför". Utredningens ursprungsförslag var för kommunerna mer omfattande än det som senare beslutades, som en § 18 i Skollagen. Utredningen föreslog en egen lag "Lag om kommuners uppföljningsansvar" som lade tyngdpunkten på kommunernas skyldighet att vidta åtgärder, medan den slutliga regeln innefattar informationsskyldighet.

¹ Bilaga 1

² Bilaga 2

RR JOE

Dagens lagstiftning

I juli 2005 trädde en ny bestämmelse i skollagen i kraft som innebär att kommunernas uppföljningsansvar för ungdomar förtydligades.

I denna bestämmelse anges att en hemkommun skall löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta, i syfte att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder.

Kommunens skyldighet omfattar inte de ungdomar som genomför eller har fullföljt utbildning på nationella eller specialutformade program i gymnasieskola, gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning.

Registrering av personuppgifter regleras i en särskild förordning(2006:39)

De uppgifter som enligt förordningen får registreras är;

Namn, personnummer eller samordningsnummer, bostadsadress, e-postadress, telefonnummer, nuvarande och framtida sysselsättning i form av utbildning, arbete eller annan tjänstgöring, och om det är aktuellt med någon individuell åtgärd, åtgärdens innehåll och tidpunkt när den kan inledas.

Personuppgifter skall gallras när de inte längre behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen, Skollagens 18§, dock senast vid utgången av det kalenderår när den registrerade fyller 20 år.

Hur gör kommunerna

Sedan 2005 då regleringen trädde i kraft har Sveriges kommuner och landsting publicerat kommentarer och Skolverket har gjort uppföljningar. Nedan följer sammandrag av publicerade rapporter.

Kommunernas skyldigheter respektive statliga uppgifter (SKL Cirkulär 2005:63)

"När en sådan bestämmelse nu återinförs i skollagen innebär det inte något nytt åläggande från statsmakternas sida utan ett förtydligande av ett befintligt ansvar. Därför sker heller ingen ytterligare finansiering utöver de medel avseende uppföljningsansvaret som den 1 juli 1991 infördes i sektorsbidraget för skolan, senare i anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Uppföljningsansvaret innebär därmed inte något vidgat åtgärdsansvar utan en skyldighet att kontinuerligt följa upp och informera ungdomarna om möjligheter till studier m.m."

Skolverket har ansvar att utöva tillsyn över bl.a. utbildningen i gymnasieskolan. Regeringen ger Skolverket tillsynsansvar även för kommunens ansvar att hålla sig informerad om icke skolpliktiga ungdomar upp till 20 år. SKL ser det inte som rimligt att det kan ställas krav på långtgående efterforskningar av ungdomar som vistas utanför hemkommunen och/eller på okänd ort. Däremot kan man förvänta granskningar av att det i kommunen finns en systematik att följa upp ungdomarna i målgruppen och att återkommande erbjuda dem utbildning och stödande insatser med sådan inriktning.

Syftet med att kommunen skall hålla sig informerad är att den skall kunna erbjuda lämpliga åtgärder. För det stora flertalet ungdomar innebär det erbjudande om gymnasieutbildning. I olika sammanhang betonas att i gymnasieskolan finns utvecklade arbetsformer och arbetssätt som möter ungdomarnas individuella behov. Arbetsförmedlingens uppdrag vad gäller service till arbets sökande kvarstår.

Rapport Skolverket 2006

Under år 2006 fick Skolverket i samråd med Ungdomsstyrelsen i uppdrag att beskriva hur kommunerna håller sig informerade om de ungdomar som faller under det förtydligade ansvaret, samt vilka individuella åtgärder som kommunerna erbjuder dessa ungdomar. Skolverkets rapport visar att mindre än hälften av kommunerna har en handlingsplan för arbetet med målgruppen och att det ofta saknas ett politiskt beslut och därmed en formell ansvarsfördelning mellan olika förvaltningar när det gäller arbetet med uppföljningsansvaret. Skolverket menar att kommunerna till allra största del har den information som krävs för att fullfölja sitt ansvar, men att information från CSN:s register skulle kunna förbättras. Om det inte är möjligt anser Skolverket att gymnasieskolorna ges uttrycklig rapporteringsskyldighet till hemkommunen vid avbrutna gymnasiestudier. I rapporten sägs också att gymnasieskolan bör vidta förbättrade åtgärder för att förhindra studieavbrott och att det individuella programmet inte ska användas som en rutinmässig åtgärd för alla ungdomar i målgruppen. Sveriges Kommuner och Landsting delar Skolverkets uppfattning om att tillgången till CSN:s studieregister skulle underlätta för kommunerna att ta sitt förtydligade ansvar. Detta har uttryckts i en skrivelse till regeringen.

RR Be

Rapport SKL feb 2008

SKL kom februari 2008 med en rapport "Det kommunala uppföljningsansvaret, som kommunerna ser det"

De slutsatser som sammanfattningsvis redovisas utgår från en enkät som genomförts och utifrån besök som gjorts i kommunerna.

- Många kommuner organiserar sitt uppföljningsansvar inom gymnasieskolan. Att uppföljningsansvaret placeras utanför gymnasieskolan rekommenderas av ett antal kommuner.
- Insatser behövs från flera myndigheter för att ge ungdomar en förankring i arbetslivet. Det finns därför ett stort behov av att kommunerna samverkar med Arbetsförmedlingen, när det gäller uppföljningsansvaret och i förhållande till den nya jobbgarantin för ungdomar.
- Ett tydligt politiskt beslut skapar en bra förutsättning för att fullfölja det formella uppföljningsansvaret.
- Personalens förhållningssätt är av stor betydelse om verksamheten är framgångsrik eller ej.
- På grund av ungdomarnas heterogenitet måste det finnas en omfattande samverkan mellan den enhet som svarar för det kommunala uppföljningsansvaret och andra kommunala förvaltningar/enheter. Speciellt viktigt är samarbetet med Individ- och Familjeomsorgen och Arbetsmarknadsenheten.
- Kommunerna har fått ökade kostnader på grund av det förtydligande uppföljningsansvaret.
- För att få arbetslivserfarenhet krävs praktikplatser av bra kvalitet för ungdomarna i målgruppen.

Dagens situation i Piteå Kommun

De oklarheter som påpekats på riksnivå i utredningar sedan 1992 om vem som är ansvarig för uppföljning av ungdomar har tydligare än tidigare visat sig de senaste åren i Piteå kommun. De problem som visat sig är en osäkerhet mellan BUN och NAV om vem som skall sköta informationsskyldigheten samt vilka åtgärder som skall erbjudas till den aktuella gruppen.

Informationsskyldigheten enligt skollagen

Syftet med bestämmelsen är enligt propositionen att kommuner löpande skall hålla sig informerade om hur ungdomarna är sysselsatta genom utbildning, arbete eller arbetsmarknadsåtgärd och att informationen skall underlätta för kommunen att erbjuda ungdomar, som trots tidigare erbjudanden inte studerar på gymnasieskolan en lämplig individuell åtgärd inom ramen för kommunens befintliga verksamhet.

Den praxis, angående informationsskyldigheten, som utvecklats är att Strömbackaskolan lämnar uppgifter till Förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning på elever som avbrutit studierna vid Strömbackaskolan samt att följa upp ungdomar i aktuell ålder som flyttar till kommunen. Den ökande andel elever som väljer annan studieort än hemkommunen, har minskat möjligheterna att på ett säkert sätt följa, ungdomar mantalsskrivna i Piteå, studieavbrott eller avsaknad av slutbetyg. Enligt SKL och Skolverket, se ovan, är den problematiken generell över landet. Den rapportering som skett mellan Strömbackaskolan och NAV har omfattat elever som gör studieavbrott vilket inte täcker hela målgruppen enligt förordningen så från och med 2009 finns ett nytt register skapat enligt de gällande reglerna.

Aktuellt register

Från och med 2009 finns ett uppdaterat register, enligt den modell som anges i Skollagens 1:a kapitel § 18, som förs av Strömbackaskolan. Där registreras följande;

1. Namn, personnummer och adress
2. Anledning till att personen finns med i registret, vanligast är Studieavbrott och Samlat betygsdokument, dvs. inget slutbetyg från gymnasieskolan
3. Nuvarande sysselsättning (Arbete, Studier, Inte aktuell för åtgärd)
4. Kontaktperson (Handläggare vid Strömbackaskolan eller Vägledningscentrum)
5. Registret uppdateras kontinuerligt av Strömbackaskolans administration

*Den 24:e februari 2009 fanns 81 ungdomar i registret, de fördelades på följande sätt:
Kön: 38 kvinnor och 43 män*

	Födelseår				
	89 ³	90	91	92	Totalt
Avbrott, Samlat med mera	89 ³	90	91	92	Totalt
Samlat betygsdokument	29	1			30
Studieavbrott	18	14	5	1	38
Övrigt	4	4	3	2	13

Nuvarande status	89	90	91	92	Totalt
ARBETE	3				3
Ej aktuell för åtgärd	1	1	1		3
NAV	11	6	2		19
Studerar	4				4
Uppgift saknas	32	12	5	3	52

³ Ungdomar som ännu inte fyllt 20 år den 24:e februari

Piteå Kommun

Arbetsmarknad och Vuxenutbildning

Piteå Kommun

Barn och Utbildning

BUN:s insatser idag

Ett ständigt pågående arbete inom gymnasieskolan är att utveckla arbetsformer och organisation som möter ungdomars individuella behov krävs för att nå målet att samtliga ungdomar slutför sina gymnasiestudier med slutbetyg. Strömbäckaskolan arbetar kontinuerligt med att minska studieavbrotten samt att höja andelen elever som får slutbetyg. I en jämförelse med riket redovisas mycket goda jämförelsetal, 79,6 % av ungdomarna i Piteå slutför gymnasiestudierna inom 3 år jämfört med riket 68,4 %. På en årskull av 600 elever blir skillnaden 67 stycken fler än genomsnittet som slutför sina gymnasiestudier i Piteå. Varje ungdom som inte slutför sin utbildning löper större risk än andra att hamna utanför arbetslivet.

Särskilt under en period fram till början av 1990-talet fanns en tradition att bedriva en parallell verksamhet till gymnasiestudier populärt kallad "uppföljningen". Dess uppgift var i första hand att ta emot elever som av olika skäl avbröt sina studier. I samband med kommunaliseringen av gymnasieskolan infogades den verksamheten i Individuella programmet. Det har i Piteå utvecklats till en integrerad verksamhet med heltidsstudier och individuella studieplaner på samma sätt som andra Nationella program. Det som av vissa efterfrågas är möjligheten för den berörda gruppen "göra något annat", underförstått något annat än skolverksamhet.

Möjligheterna att inom gymnasieskolan bedriva verksamhet som inte styrs av skollag och gymnasieförordning är i princip obefintliga. Samtliga som finns som elever på gymnasieskolan skall ha en aktuell individuell studieplan. Som exempel kan nämnas att gymnasieskolor som erbjudit "praktik" förbjudits av Skolverket på grund av att begreppet praktik inte är möjligt inom gymnasieskolan utan endast Arbetsplatsförlagd utbildning, dvs. kursmoment knutna till aktuell kursplan som erbjuds på en arbetsplats.

RR JOE

NAV:s insatser idag

Till Arbetsmarknadsavdelningen kommer från Strömbackaskolan varje månad en lista på de ungdomar som har Piteå kommun som hemort och vilka gjort avbrott i sin gymnasieutbildning.

- Vägledare tar kontakt via telefon eller brev
- Ungdomen får erbjudande om praktik på heltid, 40 timmar/vecka i maximalt fram till 30/6 det år man fyller 20 år.
- Om individen är under 18 år involveras föräldrar, ofta resulterar det i ett första samtal gemensamt för individen, föräldern och vägledaren där samtycke till fortsatt insats ska ske.
- Ungdomar i praktik får en ekonomisk ersättning på 1050 kr/månad, jämfört med studerande på gymnasieskolan ingen kompensation för resekostnader och lunchkostnad. Ersättningen motsvarar det studiebidrag som studerande vid gymnasieskolor får från CSN men skillnaden är att kostnaden belastar kommunens ekonomi via NAV:s ordinarie budget.

Åtgärderna ligger idag på en absolut miniminivå då resurser och tydliga direktiv för ett utvecklat arbete saknas. Erfarenheten från det arbete som gjorts visar att ungdomarna förutom utbildnings- och arbetsmarknadsrelaterad kunskap behöver mycket stöd i form av enskild vägledning, utvecklade handlingsplaner för att medvetandegöra individen om sina kunskaper och möjligheter, mycket stöd i ADL liknade verksamheter, social träning, dokumentation av kunskaper och lärande samt validering av dessa för att både orka våga och ha förmåga till att bli vuxna och därmed ta det ansvar som förväntas av en vuxen. Uppsökande verksamhet för att kunna stötta de ungdomar som inte är i någon verksamhet till aktivitet är en del som inte görs idag. Uppföljning av de ungdomar som väljer att inte gå in i praktik eller avslutar sin praktik utan att gå in i ett annat program alternativt gå till utbildning saknas också.

Syftet med Arbetsmarknadsavdelningens arbete är att ungdomarna skall återvända till studier eller etablera sig på arbetsmarknaden.

Förslag till ny/förtydligad struktur för berörda ungdomar

Policy - beslutas av Kommunfullmäktige

Det kommunala uppföljningsansvaret finns reglerat i Skollagens 1:a kapitel 18§ 5 samt en särskild förordning (2006:39)⁶ som ger möjlighet till databearbetning av behövligt material.

18 § En hemkommun skall löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta, i syfte att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder.

Berörda nämnder BUN och NAV skall verka och samverka för att underlätta ungdomarnas möjligheter att såväl påbörja som slutföra sina gymnasiestudier. Ambitionen är att minska studieavbrotten och att öka andelen elever med slutförda gymnasiestudier. På så sätt ökar ungdomars möjligheter att etablera sig i samhället och få en egen försörjning. Målen nås genom ständigt pågående kvalitetsarbete och utveckling av organisation och arbetsformer

Syftet med Arbetsmarknadsavdelningens arbete är att ungdomarna skall återgå till studier eller etablera sig på arbetsmarknaden.

Mål

Vi ska ha en tydlig bild av hur alla ungdomar skrivna i Piteå Kommun är sysselsatta till och med att de fyller 20 år.

I BUN:s uppdrag ingår den registerhållning som är nödvändig för att löpande ha en god bild av sysselsättningen för ungdomar skrivna inom Piteå Kommun till och med att de fyller 20 år. Allt arbete utgår från gällande skollag och förordning.

- Antalet övergångar från grundskola till gymnasiet ska öka
- Antalet studieavbrott på Strömbackaskolan ska minska
- Andelen ungdomar som avslutar gymnasiestudierna med slutbetyg ska öka

I NAV:s uppdrag ingår att erbjuda lämpliga individuella åtgärder till ungdomar som är i behov av en kompletterande insats.

- Antalet ungdomar som har gjort studieavbrott inom gymnasieskolan och återupptar sina studier ska öka

⁵ Bilaga 1

⁶ Bilaga 2

RR Jee

Gemensamma riktlinjer – beslutas av BUN och NAV

En interimistisk arbetsgrupp med följande representanter utses;

Bun:s representanter

Ordförande: Rektor för individuella programmet + 2 st representanter som utses av gymnasiechefen

NAV:s representanter

Sekreterare: Chef för arbetsmarknadsenheten 2 st representanter som utses av densamma.

Arbetsgruppens uppgift är att:

utifrån policy och mål formulera förslag till gemensamma riktlinjer för hur verksamheten ska utvecklas. Upprätta riktlinjer för uppföljning av beslutad policy

Rutiner

Varje förvaltning ansvarar för att upprätta rutiner som följer beslutad policy och därtill hörande riktlinjer.

Tidplan, Policy

Förslag till Policy förankras i respektive nämnd och beslutas i fullmäktige

	NAV	BUN
Beredning	090302	090227
AU		090311
Samverkansgrupp	090311	090326
Nämnd	090318	090327

Alternativ 1: Beslut policy – Kommunfullmäktige
i samband med budgetberedning

2009-06-22

Alternativ 2: Policydokument

2009-05-18

Ekonomiska äskanden NAV

2009-06-22

Tidplan, Riktlinjer

Arbetsgruppens förslag behandlas i nämnderna enligt nedanstående;

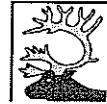
	NAV	BUN
Beredning, AU	091020	091014
Samverkansgrupp	091028	091027
Nämnd	091104	091028

Förankringsarbete sker i verksamheterna under hösten 2009, från 20100101 ska arbetet vara fungerande i drift.

RR JOE

Piteå Kommun
Arbetsmarknad och Vuxenutbildning

Piteå Kommun
Barn och Utbildning

Bilaga 1

Skollagens 1:a kapitel 18§

Information om icke skolpliktiga ungdomar

18 § En hemkommun skall löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta, i syfte att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder.

Kommunens skyldighet enligt första stycket omfattar inte de ungdomar som genomför eller har fullföljt utbildning på nationella eller specialutformade program i gymnasieskola, gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om den behandling av personuppgifter som är nödvändig för att kommunen skall kunna genomföra sin skyldighet enligt första stycket. Lag (2004:1298).

RR BoE

Bilaga 2

Förordning (2006:39) om behandling av personuppgifter i den kommunala verksamheten rörande information om icke skolpliktiga ungdomar

Inledning

1 § Denna förordning tillämpas vid den behandling av personuppgifter som en kommun vidtar i sin verksamhet enligt 1 kap. 18 § skollagen (1985:1100). Förordningen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier. Behandling av personuppgifter som är tillåten enligt denna förordning får utföras även om den registrerade motsätter sig detta.

Förhållandet till personuppgiftslagen

2 § Personuppgiftslagen (1998:204) gäller vid den behandling av personuppgifter som en kommun vidtar i sin verksamhet enligt 1 kap. 18 § skollagen (1985:1100) om inte annat följer av denna förordning eller bestämmelser som har meddelats med stöd av 2 § personuppgiftslagen.

Ändamål

3 § Personuppgifter får behandlas bara om det är nödvändigt för att kommunen skall kunna fullgöra den skyldighet som framgår av 1 kap. 18 § första och andra stycket skollagen (1985:1100).

Personuppgifter som får behandlas

4 § Kommunen får endast behandla följande personuppgifter om de ungdomar som omfattas av en kommuns skyldighet enligt 1 kap. 18 § skollagen (1985:1100):

1. namn, personnummer eller samordningsnummer, bostadsadress, e-postadress, telefonnummer,
2. nuvarande och framtida sysselsättning i form av utbildning, arbete eller annan tjänstgöring, och
3. om det är aktuellt med någon individuell åtgärd, åtgärdens innehåll och tidpunkt när den kan inledas.

Förbud mot behandling av känsliga personuppgifter m.m.

5 § Personuppgifter som omfattas av 13 och 21 §§ personuppgiftslagen (1998:204) får inte behandlas.

Rättelse och skadestånd

6 § Bestämmelserna i 28 och 48 §§ personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller även vid behandling av personuppgifter enligt denna förordning.

Gallring

7 § Personuppgifter skall gallras när de inte längre behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen, dock senast vid utgången av det kalenderår när den registrerade fyller 20 år.

Överklagande

8 § Beslut om rättelse och avslag på ansökan om information enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

RR POE